

ЩОДО УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ЧАСТКИ В СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ

Українське законодавство, що регулює діяльність товариств, у тому числі товариств з обмеженою відповідальністю, передбачає можливість переходу права на частку у статутному капіталі товариства, що належить його засновнику (учаснику), до будь-яких інших осіб.

Для позначення таких правочинів у статтях 116, 147 Цивільного кодексу України застосовуються терміни «відчуження» часток у статутному (складеному) капіталі товариства та «відступлення» частки, що є тотожними поняттями на наш погляд. Корпоративними правами необхідно вважати права, які виходять із права власності на частку у статутному капіталі господарської організації та можуть включати в себе як майнові права, так і особисті немайнові права.

Засновник (учасник) товариства з обмеженою відповідальністю має право продати або якимось іншим чином відступити свою частку, у тому числі її частину, у статутному капіталі одному учаснику або кільком учасникам цього товариства. Тобто ми бачимо, що такою підставою відчуження (відступлення) частки може бути укладання договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі товариства.

Аналізуюче діюче законодавство необхідно відмітити, що воно не містить якихось спеціальних вимог до форми та змісту договорів про відчуження частки у статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю. Саме тому укладаючи даний договір, необхідно керуватися загальними нормами цивільного законодавства та враховувати особливості, що передбачені спеціальними законами, головну роль серед яких займає Закон України «Про господарські товариства».

По-перше, серед основних особливостей на яких би хотілось зупинитись є те, що при укладенні даного договору здається необхідним з'ясувати чи сплачена частка у статутному капіталі, що відчужуються її власником у повному обсязі чи ні. Підтвердженням такої сплати є свідоцтво про сплату частки, яке видається керівником товариства та підписується ним або його уповноваженою особою.

По-друге, хоча законодавством не передбачене нотаріальне посвідчення даного договору, однак, щоб якимось чином знизити ризик відмови в державній реєстрації вищевказаного правочину, у тому числі й можливого його оспорювання, бажано укласти даний правочин у нотаріально посвідченій формі.

По-третє, необхідно з'ясувати чи знаходиться продавець частки у статутному капіталі у шлюбі чи ні. Так, відповідно до ч. 1 ст. 60

Сімейного Кодексу України майно, що набуто подружжям під час шлюбу, незалежно від того, що один з них не мав з поважної причини самостійного заробітку (доходу) належить їм на праві спільної сумісної власності. Серед таких поважних причин законодавець виділяє : навчання одного із подружжя, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба, однак даний перелік поважних причин не є вичерпним.

Згідно зі ст. 61 СК України об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, за винятком виключеного з цивільного обороту, може бути будь-яке майно. До таких об'єктів права спільної сумісної власності поперше, може відноситись заробітна плата, пенсія, стипендія, інші доходи, одержані одним із подружжя. По друге, якщо одним із подружжя укладено договір в інтересах сім'ї, то гроші або інше майно (гопорар, виграш), які були одержані за цим договором, є також об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.

Відповідно до статті 63 СК України чоловік та дружина мають абсолютну рівні права на володіння, користування і розпорядження майном, яке належить їм на праві спільної сумісної власності. Згідно Сімейного кодексу України, а саме статті 65 подружжя може розпоряджатися майном, яке є об'єктом права спільної сумісної власності за їхньою взаємною згодою.

Крім того, стаття 369 ЦК України, передбачає отримання згоди другого з подружжя на укладення таких договорів, тобто, договір, які спрямовані на розпорядження спільним майном. Така згода не може бути спростована. До дрібно побутових договорів треба відносити договори, які задовольняють побутові потреби особи, а також стосуються предмета, який має невисоку вартість. Віщевказана стаття встановлює презумпцію згоди одного з подружжя на укладення зазначених договорів другим із подружжя.

При укладенні договорів одним із подружжя вважається, що він діє за згодою іншого з подружжя. Кожен із подружжя (чоловік або дружина) мають право на звернення до суду з позовом про визнання договору недійсним як такого, що укладений другим із подружжя без її (його) згоди, у зв'язку, якщо даний договір виходить за межі дрібного побутового. Таким чином при укладанні договору купівлі-продажу частки у статному капіталі необхідним є отримання письмової нотаріально посвідченої заяви чоловіка або дружини. Також потребує окремої уваги питання, якщо особа знаходиться у фактично шлюбних відносинах.

Згідно із ч. 1 ст. 74 СК України, у випадку коли жінка та чоловік проживають однією сім'єю, але з будь-яких причин не перебувають у шлюбі між собою або у іншому будь-якому шлюбі, майно, набуте ними за час спільного їх проживання, належить їм на праві спільної сумісної власності. Окрім, якщо інше не встановлено письмовим договором між ними. Частиною 3 ст. 65 СК України встановлено, коли один із подружжя хоче укласти договір (договори), який потребує нотаріального

посвідчення і (або) державній реєстрації, у тому числі договори відносно цінного майна, згода другого з подружжя має бути подана обов'язково письмово. У випадку, якщо договір потребує нотаріального посвідчення і (або) державної реєстрації така згода повинна бути нотаріально засвідчена.

Таким чином, відчуження частки у статутному капіталі Товариства є відчуженням вкладу у вигляді грошових коштів. З урахуванням положень ст. ст. 60, 69 Сімейного кодексу України, ч.ч. 2, 3 ст. 325, ч. 3 ст. 368 Цивільного кодексу України частка в статутному капіталі Товариства одного з подружжя є їх спільною сумісною власністю, саме тому її відчуження без згоди другого з подружжя є підставою для визнання недійсним договору купівлі-продажу цієї частки відповідно до статті 65 Сімейного Кодексу України.

ВОРОНІНА Н. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук

ЩОДО ПИТАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Питання щодо належного правового регулювання обов'язкового медичного страхування слід визнати актуальним та таким, що потребує вдосконалення з наступних причин. Економічна та політична криза негативно впливає на розвиток страхування в цілому. Крім того, в умовах тотального зубожіння населення, неможливості самостійно розрахуватися за отриманні медичні послуги пов'язано з необхідністю правового регулювання обов'язкового медичного страхування, так як основною метою вступу людини у страхові правовідносини є отримання медичної допомоги і здійснення профілактичних заходів при настанні страхового випадку. Реформи, які відбувалися та відбуваються в Україні, не вплинули на систему охорони здоров'я, яка визначає економічний стап нашої держави. У зв'язку з чим виникла необхідність зміни пріоритетів з питань охорони здоров'я громадян в Україні.

Як відомо, кожна країна змінює систему охорони здоров'я та систему фінансування в залежності від основних чинників: розміру бюджету країни, можливих видатків на охорону здоров'я, наявності інфраструктури (медичні заклади та їх технічне забезпечення, кваліфіковані кадри, технології), стапу захворюваності населення, загальної системи соціального захисту населення, історичних передумов.